

ONLINE SEKSUEEL GEWELD: SLACHTOFFERS *IN BEELD*

Een onderzoek naar de motieven en behoeftes van slachtoffers (tot 24 jaar) van online seksueel geweld om hulp te zoeken bij de politie of hulpverlenende organisaties

Het onderzoek wordt in samenwerking uitgevoerd door:

Levvel, Qpido, Veilig seksueel opgroeien
Gemeente Amsterdam, Actiecentrum Zorg en Veiligheid
Expertisebureau Online Kindermisbruik, Helpwanted.nl
Politie Amsterdam, DRIO Team Analyse & Onderzoek

Aanleiding

Het verspreiden van een naaktfoto, vaak in combinatie met chantage, misbruik en afpersing, kan een enorme impact hebben op het psychisch welzijn van het slachtoffer. Behandelaren signaleren dat slachtoffers van online seksueel geweld vaak kampen met (acute) angst en stemmingsklachten, depressiviteit en klachten die vergelijkbaar zijn met PTSS.

Van online seksueel geweld (OSG) kan gesproken worden wanneer seksueel getint beeldmateriaal misbruikt wordt, wanneer iemand hiermee gemanipuleerd wordt, misleid wordt, te schande wordt gemaakt, of gedwongen wordt om (seksuele) handelingen te verrichten.

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat er veel meer slachtoffers van online seksueel geweld zouden moeten zijn, dan er daadwerkelijk hulp vragen. Iets meer dan één op de drie mannen en één op de vier vrouwen die dit hebben meegemaakt, heeft dit nog nooit aan iemand verteld. Tevens bereiken meldingen van OSG in veel gevallen niet de politie of hulporganisaties. Doordat de politie en de betreffende hulporganisaties onvoldoende zicht hebben op slachtoffers van online seksueel geweld, kunnen zij onvoldoende inspelen op hun behoeften. Hierdoor krijgen de slachtoffers van online seksueel geweld mogelijk niet de hulp en aandacht die zij behoeven en wordt het probleem niet effectief aangepakt.

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om inzicht te krijgen in de motieven en behoeftes van slachtoffers (tot 24 jaar) van OSG om hulp te zoeken bij de politie of hulpverlenende organisaties. Hierdoor wordt het mogelijk om effectieve interventiestrategieën te ontwikkelen, beter aan te sluiten bij de behoeftes van slachtoffers en de barrières weg te nemen die het hulp vragen van slachtoffers in de weg staan.

Onderzoeksvragen

1. Wat drijft een slachtoffer van online seksueel geweld om al dan niet hulp te zoeken bij een hulporganisatie of politie? (motieven)
2. Wat hebben slachtoffers van online seksueel geweld¹ nodig van de politie en andere hulporganisaties? (behoeftes)
3. Hoe kan vanuit een gedeelde visie en urgentie een gezamenlijke aanpak worden vormgegeven zodat slachtoffers van online seksueel geweld de hulp krijgen die zij verdienen?

¹ Inclusief directe betrokkenen, zoals ouders.

Onderzoeksmethode

Voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen zal explorierend kwalitatief onderzoek worden verricht op basis van interviews, casestudies en een (online) enquête. De nadruk zal liggen op interviews met slachtoffers die zich hebben gemeld. Hierdoor ontstaat meer inzicht in de doelgroep en hun drijfveren, zij kunnen immers het beste aangeven wat hun motieven zijn en wat zij nodig hebben om aangifte of melding te doen. Daarnaast zullen interviews worden afgenomen met eerstelijnsprofessionals. Zij hebben het eerste contact met slachtoffers en hebben inzicht in de motieven om hulp te zoeken. Ook kunnen interviews met professionals meer inzicht geven in het fenomeen en wat er nodig is in de samenwerking om een gedeelde, integrale aanpak vorm te geven. De casestudies dienen als check en aanvulling op de data uit de interviews. De casestudies zullen worden uitgevoerd met behulp van data uit het politiesysteem. Hierin wordt gezocht naar de motivatie van het slachtoffer om aangifte of melding te doen bij de politie en zal ook worden gekeken naar de afhandeling. Voor meer inzicht in de aard en omvang van het fenomeen zal tevens data van de hulpverlenende instanties; Helpwanted.nl en Qpido worden betrokken. Met interviews en casestudies ontstaat een beeld van de slachtoffers die bekend zijn bij de betrokken instanties. Om ook zicht te krijgen op de slachtoffers die geen hulp gezocht hebben en wat zij nodig hebben om hulp te zoeken, wordt een enquête afgenomen onder leerlingen van diverse onderwijsinstellingen binnen Amsterdam. De resultaten zullen worden gerapporteerd en leveren verbeterpunten op voor de politie en betrokken hulporganisaties om de drempel om hulp te vragen voor slachtoffers van online seksueel geweld te verlagen en gerichte interventies te ontwikkelen.

Dit gezamenlijke onderzoek maakt het mogelijk om het fenomeen slachtoffers van online seksueel geweld in de volle breedte te onderzoeken en de mogelijkheden voor een integrale samenwerking te verdiepen en te verbeteren.

De onderzoeksresultaten zullen in 2023 worden gepubliceerd.

Contact

Voor meer informatie over dit onderzoek en overige vragen neem contact op met een van de onderzoekers:

L.Sinnema@levvel.nl/ M.Mingels@levvel.nl Levvel, Qpido, Veilig seksueel opgroeien

L.Brouwer@Amsterdam.nl Gemeente Amsterdam, Actiecentrum Zorg en Veiligheid

Merel Expertisebureau Online Kindermisbruik, Helpwanted.nl

zora.witteveen@politie.nl/ andre.merk@politie.nl Politie Amsterdam, DRIO Team Analyse & Onderzoek